

Regeringen understøtter økonomisk bæredygtige ungdomsuddannelser i hele landet gennem taxameterjusteringer

Regeringen vil med udgangspunkt i regeringsgrundlaget foretage justeringer af taxameter- og tilskudssystemet på ungdomsuddannelsesområdet. Formålet er at understøtte, at elever i hele landet har adgang til en bred vifte af økonomisk bæredygtige uddannelser af høj kvalitet.

19. august 2024

Taxametermodellen indeholder tiltag, der giver støtte til skoler i landdistrikterne samt understøtter en bedre social balance i taxametersystemet og mere lige økonomiske rammevilkår på tværs af uddannelserne.

Udfordringer ifm. taxameter- og tilskudssystemet

Justeringerne af taxameter- og tilskudssystemet på ungdomsuddannelsesområdet har til formål at håndtere tre hovedudfordringer, *jf. boks 1*.

Boks 1

Tre væsentlige udfordringer

1. Pres på ungdomsuddannelsesstilbud i landdistrikter og VUC-institutioner

Faldene ungdomsårgange stiller institutionerne i en usikker situation, da de fleste tilskud er aktivitetsafhængige. Der er derfor risiko for, at unge i landdistrikterne ikke har adgang til tilstrækkeligt gode uddannelsesstilbud. Samtidig er den finansielle robusthed på VUC-institutioner udfordret.

2. Forskelle i tilskud og takster mellem tilbud

Det nuværende taxametersystem rummer en række historiske forskelle på tværs af de forskellige institutionstyper og uddannelser, herunder bl.a. forskellige i takster og modeller for udkantstilskud.

3. Sociale ubalancer i taxameter- og tilskudssystemet

Elevers frie valg af uddannelse indebærer, at nogle skoler kan have en høj andel af frafaldstruede elever, og dermed behov for indsatser mod frafald, og en række gymnasier i eller omkring de større byer oplever lav søgning til trods for, at de er beliggende i befolkningstætte områder.

Indholdet i taxametermodellen

De konkrete justeringer af taxameter- og tilskudssystemet er inddelt i tre overordnede politiske temaer, der hver adresserer de tre væsentlige udfordringer og kritik af den nuværende tildelingsmodel, *jf. boks 2*.

Boks 2

Tiltag i forbindelse med justeringerne af taxameter- og tilskudssystemet

Tema 1: Økonomisk bæredygtige ungdomsuddannelser i hele landet

- 1.1 Nyt og forhøjet udkantstilskud til erhvervsskoler og almene gymnasier
- 1.2 Permanent model for tilskud til VUC med økonomisk udfordrede afdelinger
- 1.3 Understøttelse af samlokalisering og campus
- 1.4 Etablering af knæk-takst for store gymnasiale uddannelser
- 1.5 Større budgetsikkerhed og forudsigelighed i uddannelsesinstitutioners økonomi

Tema 2: Lige økonomiske rammevilkår på tværs af ungdomsuddannelser

- 2.1 Harmonisering af takster til hhx og stx gennem forhøjelse af hhx
- 2.2 Afskaffelse af særtilskud til AGYM for at sikre yderligere harmonisering

Tema 3: Bedre social balance i tilskuds- og taxametersystemet

3.1 Forhøjelse og forenkling af det sociale taxameter

3.2 Håndsrækning til institutioner omfattet af stop for optag

Tema 1: Økonomisk bæredygtige ungdomsuddannelser i hele landet

For at adressere udfordringen med pres på ungdomsuddannelsesstilbud i landdistrikter og VUC-institutioner gennemføres tiltag, der kan understøtte opretholdelse af uddannelsesstilbud i landdistrikter, herunder at sikre disse skoler et mere holdbart økonomisk grundlag og gøre institutionernes økonomi mere uafhængig af deres aktivitet.

1.1 Et nyt og forhøjet udkantstilskud

Der gives i dag ét udkantstilskud til erhvervsskoler og ét til gymnasier, men kriterierne for udbetalingen af tilskuddene samt størrelsen på tilskuddene varierer. Med finanslovsforslaget for 2025 afskaffes det nuværende udkantstilskud til både almene gymnasier og erhvervsskoler og der indføres i stedet et nyt og forhøjet udkantstilskud med ensrettede kriterier på 3,8 mio. kr. pr. institution. Dertil oprettes et nyt kompenserende særtilskud på 3,8 mio. kr. til de almene gymnasier, der tidligere fik udkantstilskud, men som ikke vil modtage det nye.

1.2 En permanent model for tilskud til VUC med udfordrede afdelinger

Voksenuddannelsescentre (VUC) har været økonomisk udfordrede i en årrække pga. bl.a. faldende kursisttal. Ifm. finanslovsforslaget for 2020 blev der på den baggrund indført et tilskud for perioden 2020-2023 til VUC'er med økonomisk udfordrede afdelinger. Med FFL25 permanentgøres det nuværende tilskud til økonomisk udfordrede VUC'er på det midlertidige 2024-niveau på 23 mio. kr. og udvides til at omfatte den toårige hf-uddannelse.

1.3 Understøttelse af samlokalisering og campus

Institutionerne kan opleve økonomiske og juridiske barrierer for campusdannelse (fusioner og samplaceringer). Campusdannelse kan være med til at sikre uddannelsesudbud og fællesskaber på tværs af uddannelser. Der oprettes med FFL25 en ansøgningspulje til understøttelse af campus og samlokalisering, og fusionerede institutioner vil fremover permanent kunne bibeholde begge institutioners basisgrund- og udkantstilskud. I dag bortfalder den ene institutions basisgrundtilskud efter 4 år.

1.4 Etablering af knæk-takst for store gymnasiale uddannelser

Store gymnasiale institutioner har stordriftsfordele og er generelt økonomisk bæredygtige, og der kan tilvejebringes et provenu til omfordeling inden for taxametermodellen ved indførsel af en knæk-takst. Konkret indføres med FFL25 et knæk i undervisningstaxametrene til de gymnasiale fuldtidsuddannelser ved 700 årselever og en reduktion på 10 pct., så institutionerne modtager et lavere tilskud for elever over dette niveau.

1.5 Større budgetsikkerhed og forudsigelighed i institutioners økonomi

Uddannelsesinstitutionerne har behov for budgetsikkerhed. Der igangsættes en analyse af muligheden for at tidsforskyde udbetalingsgrundlaget af undervisningstaxametrene, som det er tilfældet i dag med fællesudgiftstaxametrene og bygningstaxametrene.

Tema 2: Lige økonomiske rammevilkår på tværs af uddannelser

For at adressere udfordringen med forskelle i tilskud og takster mellem tilbud gennemføres tiltag, der kan understøtte en mere ensartet og forenklet struktur på tværs af ungdomsuddannelserne.

2.1 Harmonisering af takster til hhx og stx gennem forhøjelse af hhx

Der er i dag forskelle mellem taksterne på de gymnasiale fuldtidsuddannelser. Med FFL25 harmoniseres undervisnings- og færdiggørelsestaksterne, så taksterne for hhx ensrettes tilsvarende takster gældende for stx.

2.2. Afskaffelse af særtilskud til AGYM for at få yderligere harmonisering

Stx- og IB-elever får i dag tilskud til særlige fag på A-niveau (A-fagstaxameteret) og studieretningstilskud. Der eksisterer ikke tilsvarende tillægstakster for fag på f.eks. de erhvervgymnasiale uddannelser. Med FFL25 afskaffes særtilskud til almene gymnasier, herunder tillægstaxameter for særlige A-fag og studieretningstilskuddet for både græsk-latin og musikalsk grundkursus.

Tema 3: Bedre social balance i tilskuds- og taxametersystemet

For at adressere udfordringen med sociale ubalancer i taxameter- og tilskudssystemet gennemføres tiltag, der kan forenkle og understøtte økonomien på skoler, der har udfordringer ift. elevgrundlaget.

3.1. Forhøjelse og forenkling af det sociale taxameter

Det nuværende sociale taxameter, der gives til skoler med udfordringer ift. elevgrundlaget, er bl.a. blevet kritiseret for at være komplekst. Med FFL25 forhøjes og forenkles taxameteret. Den nye model har en fast stigning i takst pr. pct. af frafaldstruede elever over 30 pct. Dertil genberegnes andelen årligt. Endelig hæves rammen i taxameteret med ca. 10 pct.

3.2 Håndsrækning til institutioner omfattet af stop for optag

En række gymnasier i eller omkring de større byer har et lavt eller faldende antal ansøgere. Der etableres med FFL25 et midlertidigt tilskud i tre år til de institutioner der var omfattet af nuloptag i 2022, som en ekstra håndsrækning til institutioner med svag søgning. Puljen udgør 21 mio. kr. årligt i de tre år 2025-2027.

Omfordeling og indfasningsmodel

Justeringerne indebærer en omfordeling fra store institutioner, primært gymnasier og store erhvervsskoler med gymnasiale afdelinger i større byer, til særligt små erhvervsskoler og handelsskoler samt i mindre grad små almene gymnasier. For at modvirke for store udsving i institutioner-

nes tilskud og give dem tid til intern omstilling, etableres en overgangsordning der i en overgangsperiode, regulerer tilskuddet til institutioner, der oplever et stort tilskudstab eller tilskudsstigning. Ordningen etableres således, at ingen institutioner kan miste mere end 1 pct. af deres tilskud i forhold til deres omsætning på ét år de første fire år, og at institutionerne maksimalt kan må en tilskudsstigning på 0,5 pct. i 2025, 2,0 pct. i 2026, 3,7 pct. i 2027 og 5,1 pct. i 2028.

Økonomi

Den samlede økonomi i forbindelse med taxameterjusteringerne fremgår af tabel 1. Omlægningen er samlet set udgiftsneutral.

Tabel 1

Økonomiske konsekvenser ved justeringer af taxameter- og tilskudssystemet

Mio. kr., 2024-pl	2025	2026	2027	2028	2029 (varigt)
<u>Udgiftsdrivende justeringer i tilskuds- og taxametersystemet</u>					
1.1. Permanent og harmoniseret model for forhøjet udkantstilskud til erhvervsskoler og almene gymnasier	207,2	207,2	207,2	207,2	207,2
1.2. Permanent model for tilskud til VUC med økonomisk udfordrede afdelinger	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4
1.3. Understøttelse af samlokalisering og campus*	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6
1.5. Større budgetsikkerhed og forudsigelighed i institutioners økonomi	-	-	-	-	-
2.1 Harmonisering af takster til handelsskolernes hhx og de almene gymnasiers stx gennem forhøjelse af hhx	50,5	50,5	50,5	50,5	50,5
3.1. Forhøjelse og forenkling af det sociale taxameter	24,2	24,2	24,2	24,2	24,2
3.2. Håndsrækning til institutioner omfattet af stop for optag	21,0	21,0	21,0	-	-
<u>Yderligere udgifter</u>					
Sikkerhedsnet i indfasningsperiode (max 1 pct. tilskudstab årligt)	110,1	57,2	26,6	8,7	-
<u>Provenu-skabene justeringer i tilskuds- og taxametersystemet</u>					
1.4. Etablering af knæk-takst for store gymnasiale uddannelser	135,5	135,5	135,5	135,5	135,5
2.2 Afskaffelse af særtilskud til AGYM for at sikre fuld harmonisering	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7
<u>Yderligere finansiering</u>					
Indtægtsloft i indfasningsperiode (max 0,5/2,0/3,7/5,1 pct. tilskudsstigning)	104,6	51,7	21,1	8,7	-
Midlertidigt forhøjet udkantstilskud til gymnasiale uddannelser	16,5	16,5	16,5	-	-
Midlertidig pulje til lukningstruede VUC'er	10,0	10,0	10,0	-	-
Taxameterreserve	37,1	37,1	37,1	37,1	37,1
Campusmidler*	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6
Balance	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Anm.: På grund af afrunding kan der forekomme difference i sammentællinger. *Campusmidler er forligsbundet af gymnasieforligskredsen (regeringen, SF, LA, K, RV, og DF).

Kilde: Regnskabsdata for 2023. Dog er beregningerne af det sociale taxameter foretaget på baggrund af regnskabsdata for 2021.

Der er på finansloven afsat en reserve til eftersyn af taxameter- og tilskudssystemet på 37,1 mio. kr. årligt samt 24,6 mio. kr. årligt til understøttelse af campusinitiativer fra og med 2025 fra gymnasiereformen fra 2016. Anvendelsen af sidstnævnte forudsætter tilslutning fra gymnasieforligskredsen.